

Mishnah Bava Kamma, chapter 6

משנה בבא קמא פרק ו

(1) If a man brings sheep into a corral and locks the door in front of them properly, but the sheep [nevertheless] escape and do damage, he is not liable [as he is not to blame]. If, however, he does not lock the door in front of them properly, he is liable [as he did not fulfill his duty of guarding his cattle]. If [the wall] broke down at night, or if robbers broke in, and they [the sheep] got out and did damage, he would not be liable. If [however,] robbers took them out [from the corral and left them at large and they did damage] the robbers would be liable [for the damage caused by the sheep, since they have thus become liable to control them].

(2) If the owner had left them in the sun [causing them discomfort: in such a case, a mere enclosure (which can withstand the force of normal winds,) would not be sufficient to restrain the animals], or he had handed them to the care of a deaf-mute, a mentally incompetent person or a minor, and they got away and caused damage, he would be liable. If he had handed them over to the care of a [competent] shepherd, the shepherd would have entered [into all responsibilities] in his place. If a sheep [accidentally] fell into a garden and derived benefit [from the fruit there], payment would have to be made to the extent of the benefit [but not to the extent of the actual damage, (see chapter 2 Mishnah 2, for Wednesday)], whereas if it had gone down there in the usual way and done damage, the payment would have to be for the amount of the damage caused by it [in accordance with the laws of damage by tooth]. How is payment made for the amount of damage caused by it [in accordance with the law of tooth]? By

רבנו עובדיה מברטנורא

א הכונס פטור. דהא נטרה ומאי הוי ליה למעבד: **הוציאוהו לסטים.** אע"ג דלא הוציאוהו ממש אלא שעמדו בפניה עד שיצאה, הוי כאילו הוציאוהו בידים וחייבים: **ב הניחה בחמה.** מצערה לה שמשא ולא סגי לה בנעילה כראוי שהיא בדלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה בלבד: **נכנס רועה תחתיו.** ולא אמרינן כהאי גוונא שומר שמסר לשומר חייב, שדרך הרועה הגדול למסור לרועה הקטן תחתיו ולפיכך הרועה תחתיו חייב: **נפלה לגינה.** ובגון שהחלקה ונפלה באונס. אבל דרו אותה חברותיה והפילוה, משלם מה שהויקה, דאיהו פשע בה, דהוי ליה לעבורינהו חדא חדא: **מה**

א הכונס צאן לדיר, ונעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, פטור. לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, חייב. נפרצה בליקה או שפרצוה לסטים ויצאה והזיקה פטור. הוציאוהו לסטים. לסטים חייבים: **ב הניחה בחמה, או שמסרה לחרש שוטה וקטן.** ויצאה והזיקה חייב. מסרה לרועה. נכנס רועה תחתיו. נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית. ירדה כדרך והזיקה, משלמת מה שהזיקה. כיצד משלמת מה שהזיקה שמין

comparing the value of an area in that field requiring one *se'ah* [of seed] as it was [previously before being damaged] with what its value is [now]. Rabbi Shimon, however, says: If it consumed ripe fruits, the payment should be for ripe fruits; if one *se'ah*, [payment would be for] one *se'ah*, if two *se'ah*, [payment for] two *se'ah*.

(3) If a man puts his stacks of grain in the field of another without permission, and the animal of the owner of the field eats them, there is no liability. Moreover, if it suffered harm from them, the owner of the stacks would be liable. If, however, he put the stacks there with permission, the owner of the field would be liable. [This is true only in a case where the common practice was for many people to store their grain in one storage field. In such a case, permission to bring in the grain implies acceptance of responsibility by the field's guardian.]

(4) If a man sent a coal [which could be made to burst into flames, (see Tiferet Yisrael)] with a deaf-mute, a mentally incompetent person, or a minor [and damage resulted] he would be exempt from the judgments of man, but liable in accordance with the judgments of heaven. But if he sent [it] with a normal person, the normal person would be liable. If one person [first] supplies the fire and another the wood, he who supplies the wood would be liable [for without the wood, there would be no fire and when he brought the wood the fire had

רבנו עובדיה מברטנורא

שנהנית. לפי הנאתה ולא לפי הויקה: שמיין בית סאה באותה שדה. אין שמיין את הערוגה לבדה, מפני שמפסיד מזיק, ששמיין אותה בכל שויה ורחמנא אמר וביער בשדה אחר, ודרשינן מלמד ששמיין אותה על גב שדה אחרת אלא ששמיין בית סאה באותה שדה כמה היתה שוה קודם שנאכלה ממנה הערוגה הזאת, וכמה היא שוה עכשיו, והשתא לא משלם כולוהו דמיה, דמי שלוקח בית סאה כשהיא בתבואתה אינו מזולזל בה בשביל הפסד ערוגה אחת כי אם דבר מועט: **רבי שמעון אומר אכלה פירות גמורים.** שכבר בשלו כל צרכן, משלמת כל ההיזק, והיכא שיימינן אגב שדה, היכא דעדיין לא נגמרו. והלכה כרבי שמעון: **ג ואם הגדיש ברשות בעל השדה חייב.** בגמרא מוקי לה בבקעה שרגילין כולן לעשות בגורן אחד, זה גדישו וזה גדישו, וממנין שומר. וכיון שאמר השומר עייל וגדיש, הוי כאילו אמר עייל ואנטר לך. אבל בשאר בני אדם, אפילו הגדיש ברשות אין בעל השדה חייב,

already been present]. Where [on the other hand, if] the first supplies the wood and the second the fire, he who supplies the fire would be liable. But where another [a third] person came along and fanned the flame, the one who fanned it would be liable [for he actually caused the damage]. If it was the wind that fanned it [i.e., an unusual wind], all would be exempt [however, in a situation where a normal wind was sufficient to cause it to flame the last one would be responsible]. If one caused a flame to go forth and it burnt wood, stones, or [even] earth, he would be liable, as it states: “If fire breaks out and catches in thorns so that stacks of grain or the standing grain or the field be consumed: he who kindled the fire must surely make restitution.” (Exodus 22:5) If it crossed a fence four cubits high[er than the flame] or a public road [sixteen cubits wide] or a canal, there would be no liability [as this could not have been expected; it is thus considered a mere accident]. If a man lights the fire on his own [premises], how far must one expect the fire to spread [after which he becomes free of liability]? Rabbi Elazar ben Azariah says: It is regarded as being in the center of an area requiring a *kor* of seed [i.e., in the center of an area of fifteen hundred *amot*, as a fire is not expected to spread further than 750 *amot* and if it spreads further he has no liability]. Rabbi Eliezer says: [A distance] of sixteen cubits [suffices], equal to [the width of] a road in a public thoroughfare. Rabbi Akiva says: Fifty cubits. Rabbi Shimon says: [Scripture says] “he who kindled the fire must surely make restitution,” (Exodus 22:5) [which shows that it] all depends upon the [height and

רבנו עובדיה מברטנורא

עד דמקבל עליה נטירותא: ד בא אחר וליבה. נפח באש והעלה שלהבת, כמו בלבת אש. (שמות ג) ואית ספרים דגרסי נבה, מגורת ניב שפתים (ישעיה נז). כשאדם מדבר מנענע בשפתיו ורוח יוצא: או עפר. שליחכה גירו ונתקלקל: או דרך הרבים. שש עשרה אמה, כדגלי המדבר: ר"ש אומר הכל לפי הדליקה. לפי גובה הדליקה וגודל שיעורה. כששאהא גדולה קופצת למרחוק. והלכה כר"ש:

הביא את האור. המביא את האור חיב. בא אחר ולבה. המלבה חיב. לבתה הרוח פלן פטורין. השולח את הבערה ואכלה עצים. או אבנים, או עפר, חיב, שנאמר (שמות כב) כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה, שלם ישלם המבעיר את הבערה. עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות, או דרך הרבים, או גהר פטור. המדליק בתוך שלו. עד כמה תעבור הדלקה, רבי אלעזר בן עזריה אומר רואין אותה כאלו הוא באמצע בית כור. רבי אלעזר אומר שש עשרה אמות פדרך רשות הרבים. רבי עקיבא אומר חמשים אמה. רבי שמעון אומר שלם ישלם המבעיר את הבערה (שמות כב). הכל לפי

the size of the] fire [the law is in accordance with Rabbi Shimon].
 (5) If a man sets [a] fire [in his property and it spreads] to a stack of [someone else's] grain in which there are hidden vessels and these are burnt: Rabbi Yehudah says that payment should be

made for all that was there, but the Sages say that no payment should be made except for a stack of wheat or for a stack of barley [i.e., one estimates the area taken up by the hidden vessels and evaluates how much grain could be stored in that area and then pays for the entire stack as if it were completely of grain. (This law is referred to as *tamun be'aish patur*. The reason being that the verse states "If fire breaks out ... so that the stacks of grain or the standing grain ..." just as standing grain is clearly visible and not hidden, so too, only such things which are not hidden is one responsible for.) The law follows the Sages]. [Where fire was set to a stack to which] a goat had been fastened and near which was a slave [not bound in any way] and all were burnt with the stack, there would be liability [for the goat and for the stack, but no liability whatsoever for the slave; since he was not bound, he should have escaped]. If, however, the slave had been chained to it, and the goat was loose nearby and all were burnt by it, there would be exemption [from payment for the goat and for the stack; since the slave was chained, a capital charge is involved, and one is subject to capital punishment;

רבנו עובדיה מברטנורא

ה המדליק את הגדיש. שהדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חברו: **רבי יהודה אומר ישלם כל מה שבתוכו.** דר' יהודה מחייב על נזקי טמון באש. דלית ליה דרשא דאזקמה מה קמה גלויה אף כל גלוי: **וחכ"א אינו משלם אלא גדיש וכו'.** דאית להו דרשא דאזקמה, ופטרי על נזקי טמון באש. אלא שמשערין מקום הכלים כאילו הוא גדיש, ומשלם גדיש בשעור גופן של כלים. ומדקאמרי סיפא ומודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה שהוא משלם כל מה שבתוכה, מוכח בגמרא שנחלקו רבי יהודה וחכמים גם במדליק בתוך של חברו, שרבי יהודה סבר כשהדליק בשל חברו משלם כל מה שבתוכו ואפילו ארנקי ורבנן סברי כלים שדרכן להטמין בגדיש כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם, כלים שאין דרכן להטמין בגדיש לא משלם. והלכה כחכמים: **היה גדי כפות לו חייב.** דבעלי חיים נמי אתרבו מאז הקמה. ומשום דקם ליה בדרבה מיניה ליכא למפטריה. דאינו חייב מיתה על העבד, הואיל ואינו כפות היה לו לברוח, ופטור עליו ממיתה ומן התשלומין. אבל אם היה עבד כפות לו, פטור אפילו על הגדי ועל הגדיש, דחייב מיתה על העבד וקם ליה בדרבה מיניה. ובגדי

where there is capital punishment, no monetary payments are made]. The Sages, however, agree with Rabbi Yehudah [who ordains payment even for hidden articles] in the case of one who [directly] set fire to a home that the payment should be for all that was kept therein, as it is surely the custom of men to keep [valuables] in [their] homes.

(6) If a spark escapes from underneath a hammer and does damage, there is liability [for the one who caused the spark]. If, while a camel laden with flax was passing through a public thoroughfare, the flax got into a shop and caught fire by coming into contact with the shopkeeper's candle, and set alight the whole building, the owner of the camel would be liable. If, however, the shopkeeper left his candle outside [his shop], he would be liable [as he is to blame for placing his candle outside his shop in a public thoroughfare]. Rabbi Yehudah says: If it was a Hanukah lamp, the shopkeeper would not be liable [as he was entitled to place the Hanukah lamp outside, and during the Festival, the camel owner should have been more careful].

רבנו עובדיה מברטנורא

לא שני לן בין כפות לאינו כפות. ואידי דנקט בעבד נקט בגדי: במדליק את הבירה. דמדליק בתוך של חבירו הוא, והוי כמאבד בידים. ואפ"ה טעמא משום דדרך בני אדם להניח כלים בבתיים. אבל בגדיש דאין דרך בני אדם להניח אלא כגון מוריגין וכלי בקר, אע"ג דאדליק לתוך של חבירו, אינו משלם אליבא דחכמים אלא דברים שדרך להטמין בגדיש: ו גץ. ניצוץ של אש: רבי יהודה אומר בנר חנוכה פטור. כיון דבמצוה קא עסיק. ואין הלכה כרבי יהודה:

פטור. ומודים חכמים לרבי יהודה במדליק את הבירה, שהוא משלם כל מה שבתוכה. שכן דרך בני אדם להניח בבתים: ו גץ שיצא מתחת הפטיש והזיק חייב. גמל שהיה טעון פשתן ועבר ברשות הרבים. ונכנס פשתנו לתוך החנות. ודלקו בגרו של חנוני והדליק את הבירה. בעל הגמל חייב. הניח חנוני גרו מבחוק, החנוני חייב. רבי יהודה אומר בגר חנוכה פטור: